

Ústav světových dějin

Posudek oponenta diplomové práce

Jméno a příjmení studenta/studentky: Bc. Filip Valchař

Název práce: **F. D. Rooseveltův New Deal v letech 1933-36. Pohled z Československa**

Jméno oponenta práce: PhDr. Jan Koura, Ph.D.

1. Heuristika (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

1.1 Hodnocení použité literatury a pramenů	3
1.2 Úplnost použitých zdrojů z hlediska současného stavu bádání	4

Stručné hodnocení:

Autor se do velké míry při zpracovávání kapitol ohledně New Dealu a politiky F. D. Roosevelta opíral o klasické práce Williama Leuchtenburga ze 60. let (v celé práci i v závěrečném seznamu literatury jeho jméno špatně uvádí jako Leuchtenberg) a encyklopedickou příručku *Američtí prezidenti. 42 portrétů od George Washingtona po George W. Bushe*. Novějších prací Valchař téměř nevyužíval, přestože i v posledních dvou desetiletích vznikly desítky knih a studií na zvolené téma. Z renomovaných autorů chybí např. práce R. Dalleka *Franklin D. Roosevelt and American Foreign Policy* (New York 1979) a *Franklin D. Roosevelt. A Political Life* (London 2017). Práce nese podtitul „Pohled z Prahy“, ale Valchař nepoužíval některá zásadní díla zabývající se meziválečnými československo-americkými vztahy (Klimek, Kubů, Dejmek, Hálek; další práce Tajovského). Výběr časopiseckých studií je také velmi limitovaný vzhledem k tomu, jak dané téma již bylo zpracováno. Československý pohled Valchař zpracovává na základě depeší vyslance Veverky posílaných z Washingtonu do Prahy (politické zprávy z let 1933–1935 umístěné v AMZV), jiné československé archivní zdroje, edice dokumentů či denní tisk (československý pohled na New Deal by se v této rovině také nabízel), nevyužíval.

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

2. Řešení problému (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

2.1 Volba cíle práce odpovídá zadání	3
2.2 Cíl z hlediska metodologie oboru je zvolen relevantně	4

Stručné hodnocení:

Cílem práce mělo být zhodnocení New Dealu v kontextu československo-amerických vztahů v prvním prezidentském období F. D. Roosevelta, ale bohužel její značná část se věnuje samotné osobě Roosevelta (některé kapitoly nemají s předpokládanými cíli mnoho společného. Např. „Rodinné kořeny a předci F. D. Roosevelta“; „Mládí F. D. Roosevelta“; „Školní léta budoucího prezidenta“) a pro cíle práce je marginální (přestože Valchař volil metodu biografickou, za cíl si nevytyčil sepsat biografii amerického prezidenta, ale zhodnotit jeho program na hospodářskou obnovu USA a československý pohled na New Deal). Kromě dvou vět autor více nerozvádí metodologická východiska své práce („*Má práce se bude z hlediska metod historického výzkumu nejvíce blížit ke dvěma metodám. A to metodě přímé, která bude napříč celou prací. Ve třetí kapitole o životě prezidenta Roosevelta se bude metoda blížit metodě biografické s individuální biografickou koncepcí*“; s. 11). Úvod práce je de facto pouhým rozbořem obsahu jednotlivých kapitol (v tomto ohledu působí rozporuplným dojmem samotná struktura úvodní části, která začíná obsahovým rozkladem jednotlivých kapitol. Chybí uvedení do tématu, zvolení výzkumných otázek/hypotéz, bližší detaily o způsobu využití zvolených metod i detailnější rozbor dosavadního výzkumu nebo použitých pramenů). Valchař si nevymezuje, jak bude „československý pohled“ na New Deal zpracovávat (zda z perspektivy československé diplomacie, ekonomických vztahů nebo percepce New Dealu v Československu) a které zdroje při tom bude využívat. Logicky se pak ani nedozvíme, jaké chtěl autor v této rovině sledovat cíle a výzkumné otázky. V samotném závěru se autor věnuje pouze zhodnocení New Dealu, o československo-amerických vztazích ve třicátých letech se dovídáme pramálo: „*Můžeme říci, že vztahy byly přátelské, avšak ještě ne tak prohloubené, jako za druhé světové války nebo od devadesátých let až do současnosti, kdy jsou jak Česká a Slovenská republika se Spojenými státy v přímém spojeneckém svazku*“ (s. 85).

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

---

3. Hodnocení struktury práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

3.1 Je struktura práce logická	3
3.2 Odpovídá struktura práce metodologii a metodám deklarovaným v úvodu práce	3

Stručné hodnocení:

První a druhá kapitola shrnují politickou a ekonomickou situaci v USA po první světové válce. Třetí kapitola se věnuje osobě F. D. Roosevelta (jakýsi bibliografický medailonek). Čtvrtá pak samotnému rozboru New Dealu. Zcela chybí kapitola, která by se zabývala československo-americkými vztahy ve 20. a 30. letech, na kterou by následně autor navázal „pohledem z Prahy“ na New Deal. Není snad nutné připomínat, že USA sehrály důležitou roli při vzniku Československa, což se také odráželo v následných vztazích (toto vše Valchař zcela opomíjí, jako by vzájemné kontakty před rokem 1933 neexistovaly). Až na straně 55 (v kapitole „New Deal 1933–1936“) se prvně krátce dozvídáme o osobě vyslance Veverky bez příslušného uvedení do tehdejších československo-amerických vztahů. Valchař Veverkovy zprávy následně využívá ke komentování některých ustanovení New Dealu nebo politického dění v USA. Mají minimální vypovídající hodnotu, o postoji „ústředí“ a to, jak zprávy vyhodnocovalo, se nedozvíme nic. Práce je strukturována nevhodně. Působí dojmem, že se měla nejdříve věnovat pouze zhodnocení New Dealu (ne příliš originálnímu tématu), ale na poslední chvíli se autor rozhodl zařadit do textu také „československý pohled“ – ovšem bez většího rozmyslu, jak ho uchopí, bude s ním pracovat a z jakých pramenů ho chtěl zpracovávat. Závěr neobsahuje žádné zhodnocení československého pohledu na New Deal.

---

4. Hodnocení kvality textu práce (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

FILOZOFICKÁ FAKULTA

Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

4.1 Analýza pramenů a literatury	4
4.2 Interpretace pramenů a literatury v jejich vzájemných souvislostech	4

Stručné hodnocení:

Práce je velmi popisná, shrnuje všeobecně známá fakta a skutečnosti. Přínos ke zkoumané problematice je minimální (a to jak z hlediska dění v USA, tak při zpracování „československého pohledu“). Sekundární literatura, s kterou Valchař pracuje, je často zastaralá nebo encyklopedického charakteru. Zprávy československého vyslance autor kriticky nehodnotí ani neinterpretuje, pouze je do textu vkládá bez hlubšího kontextu a kritiky. Chybí detailnější analýza ekonomických vztahů mezi USA a Československem, dopady ekonomické krize na Československo nebo zhodnocení New Dealu ze strany československého Ministerstva zahraničních věcí, případně dalších státních institucí.

---

5. Kvalita zpracování (hodnocení známkou 1, 2, 3, 4 – v případě hodnocení 3 a 4 musí autor posudku slovně formulovat hlavní výtky)

5.1 Stylistika a pravopis	2
5.2 Použitá terminologie	2

Stručné hodnocení:

Práce obsahuje v menší míře stylistické a pravopisné chyby. Poznámkový aparát není zpracovaný podle jednotného úzu (opakující se citace mají rozdílný formát; autor nezkracuje název Archivu ministerstva zahraničních věcí při opakování citace příslušných dokumentů z něho pocházejících; v některých případech nepoužívá *tamtéž* u pod sebou se opakujících citací atd.). Co se terminologie týče, Valchař v celé práci Veverku tituluje jako „velvyslanec“ (přitom se jednalo o vyslanec).

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

6. Celkové hodnocení v rozsahu nejméně 500 znaků:

Diplomová práce Filipa Valchaře nemá jasně vyjasněnou strukturu ani cíle práce. Nejproblematictější částí je určitě „československý pohled“ na New Deal, který je zpracován pouze ze zpráv vyslance Veverky a bez příslušné interpretace nepřináší očekávané nové poznatky. Valchař Veverkovy depeše kriticky nehodnotí, do textu pouze v některých pasážích jejich vybrané části vkládá (přepisuje) a nevyvozuje z nich hlubší souvislosti v kontextu československo-amerických vztahů v době prvního prezidentského mandátu F. D. Roosevelta. Veverkovy zprávy působí v textu jako jakési „výkřiky“ doplňující popis jednotlivých opatření New Dealu. Citace některých diplomatických zpráv jsou do diplomové práce zařazeny zcela nelogicky. Jeden příklad za všechny. Na straně 61 Valchař z ničeho nic píše o smrti Antonína Čermáka (ani neuvádí, že se jednalo o starostu Chicaga) a k tomu přidává tento komentář Veverky *„Čermákovou smrti utrpěla československá Amerika a zvláště Chicago velkou ztrátu. Není naděje, že se najde v dohledné době jiný krajan tak vlivný, aby se stal přední politickou osobností jako byl Čermák.“* Tato pasáž ilustruje, že autor zřejmě prováděl heuristiku náhodně bez jasného promyšlení, co bude v archivních pramenech z AMZV hledat a jak budou doplňovat a navazovat na hlavní část práce – analýzu Rooseveltova New Dealu (ta je zpracována v celku obstojně). Za významný „prohřešek“ považuji, že diplomová práce neobsahuje kapitolu věnující se československo-americkým vztahům po první světové válce, která by autorovi pomohla k formulaci výzkumných otázek ohledně československo-amerických vztahů ve zkoumaném období a vytvořila by náležitou „výchozí pozici“ pro analýzu československého pohledu na New Deal. Celkový dojem z práce je velmi rozporuplný. Na jedné straně se Valchař pokusil téma, které bylo zahraničními badateli již náležitě zpracováno, zkoumat také z československého pohledu (to je potřeba ocenit), ale nevymezil si, jak by měla taková rovina analýzy vypadat (Bude se jednat o pohled československé diplomacie? Percepce New Dealu v Československu? Nebo se autor soustředí na ekonomickou rovinu vzájemných vztahů?). Valchař sice pracoval s primárními prameny, jejich potenciálu ale dostatečně nevyužil. Bez chyb není zpracovaný ani poznámkový aparát. Závěrečný seznam zdrojů, resp. jejich struktura, je velmi neobvyklá a nepřehledná (primární prameny jsou

FILOZOFICKÁ FAKULTA Univerzita Karlova

Ústav světových dějin

v seznamu umístěny až v závěru; po základním výčtu fondů následuje bibliografická citace dokumentů z AMZV, které Valchař použil. Jedná se o celkem 17 Veverkových zpráv, což je pro důslednou analýzu „československého pohledu“ na New Deal zcela nedostatečné množství. Některé z nich se navíc New Dealu vůbec netýkají). Části ohledně ekonomické a politické situace v USA ve 20. letech jsou sice popisné, ale z faktografického hlediska zpracované bez výraznějších chyb, stejně jako „jádro“ práce – kapitola o New Dealu. Od diplomové práce bych ovšem očekával mnohem více než faktografický souhrn již známých skutečností. Části ohledně Československa jsou zralé na přepracování. Z výše uvedených důvodů navrhuji hodnocení práce **mezi dobře a nedostatečně** podle obhajoby.

---

7. Otázky a připomínky k obhajobě:

Bližší specifikujte, jaké cíle jste chtěl v práci sledovat při zpracovávání „československého pohledu“ na New Deal.

Proč jste pracoval pouze se zprávami vyslané Veverky? Jak jste je kriticky hodnotil?

Jak byste celkově zhodnotil „československý pohled“ na New Deal?

Navržená známka: mezi dobře a nedostatečně

Datum: 1. 9. 2020

Podpis: